

III rok Chemia podst. i stos.

Tezy do egzaminu z chemii jądrowej, radiochemii i technik radioizotopowych

1. Jądro atomowe

- podstawowe dane dotyczące jądra atomowego
- masa i energia jądra atomowego
- siły jądrowe
- cząstki elementarne
- energia wiązania jądra atomowego
- stabilność jądra i reguły izobarii
- modele budowy jądra atomowego (kropłowy, powłokowy, kolektywny)

2. Prawo rozpadu i nagromadzenia

- stała rozpadu okres połowicznego zaniku, aktywność promieniotwórcza, jednostki aktywności
- średni czas życia jądra promieniotwórczego
- równanie wiekowe, warunki konieczne do jego obowiązywania
- szeregi promieniotwórcze

3. Typy rozpadów promieniotwórczych

- rozpad alfa
- analiza energetyczna rozpadu α
- rozpad beta
- reguły wyboru w rozpadzie β
- rozpad gamma, izometria jądrowa
- konwersja wewnętrzna

4. Reakcje jądrowe

- podział reakcji jądrowych, zasady zachowania
- typy reakcji jądrowych
- wydajność reakcji jądrowych i przekrój czynny
- rezonans jądrowy a wydajność reakcji jądrowych
- przykłady reakcji:

reakcje wywołane przez neutrony (n, γ), (n, p) (n, α), efekt Szilarda-Chalmersa

- reakcje oddziaływania bezpośredniego
- reakcje rozszczepiania jąder
- reakcje wywoływane przez cząstki naładowane (protony, cząstki alfa)
- reakcje termojądrowe

5. Energetyka jądrowa:

- reaktory jądrowe i ich rodzaje
- paliwo jądrowe
- współczynnik powielania

6. Oddziaływanie promieniowania z materią:

- oddziaływanie cząstek α i β
- własności jonizujące cząstek, zasięg
- rozpraszanie sprężyste i niesprężyste cząstek-mechanizm procesu, przekrój czynny
- oddziaływanie kwantów gamma
- masowy współczynnik pochłaniania (gęstość powierzchniowa)
- samopochłanianie i współczynnik samopochłaniania

7. Detektory promieniowania jądrowego

- podział detektorów promieniowania jądrowego
- liczniki G-M, ich budowa mechanizm powstawania impulsu
- liczniki proporcjonalne
- liczniki scyntylacyjne
- inne detektory promieniowania

8. Chemia radiacyjna

- radioliza, wydajność radiacyjno-chemiczna
- mechanizm reakcji radiacyjnych
- rodniki, cząstki wzbudzone, jony pierwotne
- dawki promieniowania, moc dawki, jednostki
- oddziaływanie promieniowania w gazach i w fazach skondensowanych

9. Wymiany izotopowe

- istota wymian izotopowych
- typy i rodzaje wymian
- charakterystyczne cechy wymian izotopowych
- wymiany jednorodne i wykładnicze prawo wymiany
- wymiany niejednorodne, prawo dyfuzji

10. Procesy krystalizacji w radiochemii:

- systematyka procesów podziału
- prawa współstrącenia (Fajansa-Hahna), oraz prawa izomorfizmu, kryształy izomorficzne i izodimorficzne, kryształy Grima